EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 15.7.2021
COM(2021) 395 final

KOMISSION VUOSITTAINEN KATSAUS

jäsenvaltioiden vuosittaisiin vientiluotoista laadittuihin toimintakertomuksiin asetuksen (EU) N:o 1233/2011 mukaisesti

1. Johdanto

Tämä vuosittainen katsaus koskee asetuksessa (EU) N:o 1233/2011 tarkoitettua julkisesti tuettua vientiluottotoimintaa Euroopan unionissa vuonna 2019 eli keskipitkän ja pitkän aikavälin toimia, joissa takaisinmaksuaika on kaksi vuotta tai enemmän. Katsauksessa ei ole huomioitu lyhytaikaisia vientiluottotoimia[1] eikä toimintaa, jota tietyt vientiluottolaitokset harjoittavat julkisesti tuetun vientiluottotoiminnan ulkopuolella (esim. investointitakuut).

Komissio laatii tämän vuosittaisen katsauksen Euroopan parlamentille jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella, kuten tiettyjen suuntaviivojen soveltamisesta julkisesti tuettuihin vientiluottoihin ja neuvoston päätösten 2001/76/EY ja 2001/77/EY kumoamisesta 16. marraskuuta 2011 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1233/2011[2] säädetään. Asetuksen liitteen I mukaan jäsenvaltioiden on annettava komissiolle vuosittainen toimintakertomus avoimuuden parantamiseksi unionin tasolla. Tarkemmin sanoen jäsenvaltioiden on esitettävä tiedot varoista ja veloista, maksetuista korvauksista ja perityistä rahamääristä, uusista sitoumuksista, riskeistä ja takuumaksuista sekä vastuusitoumuksista, joita julkisesti tuetuista vientiluottotoimista voi aiheutua. Lisäksi on kuvattava, miten ympäristöriskit, jotka voivat sisältää muita asian kannalta merkityksellisiä riskejä, otetaan huomioon niiden vientiluottolaitosten julkisesti tuetuissa vientiluottotoimissa. Komissio esittää puolestaan näiden tietojen pohjalta Euroopan parlamentille vuosittaisen katsauksen, jossa arvioidaan myös, miten vientiluottolaitokset noudattavat Euroopan unionin tavoitteita ja velvoitteita.

Komissio on ottanut huomioon päätöslauselman[3], jonka Euroopan parlamentti antoi 2. heinäkuuta 2013 ensimmäisestä asetuksen (EU) N:o 1233/2011 mukaisesta kertomuksesta, ja on kiinnittänyt jäsenvaltioiden huomion tähän päätöslauselmaan sisältyviin suosituksiin, kuten suositukseen, jonka mukaan neuvoston vientiluottotyöryhmän ja komission olisi kuultava Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) raportointimenetelmän kehittämisestä edelleen. Neuvoston vientiluottotyöryhmä ja komissio ovat päivittäneet raportointimenetelmän eli mallitarkistuslistan, jota jäsenvaltiot käyttävät vuosittaisten toimintakertomusten antamiseen. Tarkistetusta ja tehostetusta raportointimenetelmästä on sovittu, ja sitä käytetään raportoinnissa kalenterivuodesta 2020 alkaen.

2. Kalenterivuotta 2019 koskevat vuosittaiset toimintakertomukset

Kalenterivuotta 2019 koskevat vuosittaiset toimintakertomukset on saatu seuraavilta 22 jäsenvaltiolta: Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Italia, Itävalta, Kroatia, Luxemburg, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari, Viro ja Yhdistynyt kuningaskunta[4]. Loput kuusi jäsenvaltiota (Irlanti, Kreikka, Kypros, Latvia, Liettua ja Malta) eivät ole antaneet kertomusta, koska ne eivät raportointivuoden aikana olleet antaneet asetuksessa (EU) N:o 1233/2011 tarkoitettuja julkisesti tuettuja vientiluottoja.

[1] Näihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaista komission tiedonantoa jäsenvaltioille perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin.

[2] EUVL L 326, 8.12.2011, s. 45.

[3] Euroopan parlamentin päätöslauselma 2. heinäkuuta 2013 komission ensimmäisestä vuosikertomuksesta Euroopan parlamentille jäsenvaltioiden vientiluottolaitosten toiminnasta (2012/2320(INI)).

[4] Yhdistynyt kuningaskunta erosi Euroopan unionista, ja siitä tuli unionin ulkopuolinen maa 31. tammikuuta 2020 klo 24.00 (Keski-Euroopan aikaa), kun Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehty erosopimus tuli voimaan.

Kaikki jäsenvaltioiden toimittamat vuotta 2019 koskevat toimintakertomukset perustuivat mallitarkistuslistaan (sen edellisessä muodossa; kuten edellä todettiin, päivitettyä mallia aletaan käyttää vuoden 2020 kertomuksesta alkaen). Toiset jäsenvaltiot linkittivät mallitarkastuslistassa antamansa tiedot julkisesti saatavilla oleviin raportteihin (esim. vuosikertomuksiin ja toimintapolitiikkoihin, joiden mukaisesti hankkeiden sosiaalisia vaikutuksia sekä ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutuksia tarkastellaan). On syytä huomata, että vientiluottolaitosten oikeudellinen asema vaihtelee ja joissakin jäsenvaltioissa julkisesti tuettuja vientiluottoja myöntää vakuutusyhtiö tai rahoituslaitos, jolle on annettu julkinen tehtävä. Siinä tapauksessa vuosittainen toimintakertomus kattaa luonnollisesti vain tällaisten yhtiöiden yksityisen sektorin toiminnoista erilliset julkisen sektorin toiminnot.

3. Analyysi vuosittaisista toimintakertomuksista

a) Yleiset tiedot

Sovellettavassa sääntelykehyksessä (asetus (EU) N:o 1233/2011) vahvistetaan vientiluottotoimien ja -ohjelmien yleiset säännöt.

Unionin jäsenvaltioista 22:ssa toteutettiin vuonna 2019 asetuksessa (EU) N:o 1233/2011 tarkoitettuja vientiluotto-ohjelmia, joita hallinnoi 27 eri virastoa ja asiaankuuluvaa julkishallinnon yksikköä (ks. yksityiskohtaiset tiedot liitteessä olevassa taulukossa 2). Tarjottavien vientiluotto-ohjelmien laajuus ja tyyppi sekä vientiluottotoiminnan organisatorinen rakenne vaihtelevat. Joissakin jäsenvaltioissa vientiluottolaitos on julkishallinnon yksikkö tai virasto. Toisissa yksityinen yritys (tavallisesti vakuutusyhtiö) toimii vientiluottolaitoksena ja hoitaa tätä julkisen palvelun tehtävää valtion valvonnassa. Ei ole epätavallista, että jäsenvaltioilla, jotka tarjoavat erilaisia vientiluotto-ohjelmia, on useampi vientiluottolaitos (esim. yksi laitos tarjoaa takuita ja vakuutuksia (vakuutustuotteita) ja toinen tarjoaa rahoitusta (pankkituotteita), tai erillinen laitos tarjoaa korontasausjärjestelyjä (*interest make-up schemes*)).

Yleisin EU:n vientiluottolaitosten tarjoama asetuksessa (EU) N:o 1233/2011 tarkoitettu vientiluottotuen tyyppi on edelleen pure cover (eli vientiluottovakuutus tai -takuu), jota kaikki 22 jäsenvaltiota tarjosivat raportointikaudella. Valtaosa jäsenvaltioista tarjosi myös muita asetuksen (EU) N:o 1233/2011 ja julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan OECD:n järjestelyn[5] soveltamisalaan kuuluvia tukimuotoja.[6] Niitä ovat suora luotonanto tai rahoitus (eli rahoitustuki vientiluottotoimiin suoraan vientiluottolaitokselta) ja jälleenrahoitus (eli vientiluottotoimien tukemiseksi myönnettyjen kaupallisten lainojen jälleenrahoitus vientiluottolaitosten toimesta) sekä hankerahoitus ja erilaiset sidotun avun muodot.

Yleensä vientiluottolaitokset tarjoavat valikoiman erilaisia ohjelmia tiettyjen ryhmien ja erityisesti pk-yritysten erityistarpeiden huomioon ottamiseksi. Olisi myös huomattava, että useat jäsenvaltiot ovat kehittäneet alakohtaisia vientiluottotuotteita esimerkiksi lentokone- ja laivanrakennusteollisuudelle ja rautatieinfrastruktuurille (myös kohdennettuja tuotteita, kuten Airbusille myönnetty ehdoton takaus). Tämä saattaa heijastaa julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan järjestelyn erillisiä alakohtaisia sopimuksia, joissa joitakin ehtoja, kuten erityisesti takaisinmaksuehtoja tai korkoja, mukautetaan tiettyjen toimialojen erityistarpeisiin.

[5] Julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan OECD:n järjestelyn teksti on asetuksen liitteenä.

[6] Belgia, Espanja, Italia, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari ja Yhdistynyt kuningaskunta.

Käytännöt ja luotonantostandardit ovat yleisesti muuttumassa jäsenvaltioissa yhä yhteneväisemmiksi, ja julkisesti tuettuja vientiluottoja koskeva järjestely kattaa yhä useampia kysymyksiä. Olisi kuitenkin pidettävä mielessä seuraavat eroavaisuudet, koska täysimittaisen vertailun tekeminen on niiden vuoksi vaikeaa. Ensinnäkin jäsenvaltiot ovat kehittäneet – edellisessä kappaleessa mainittujen yleisten vientiluottotukimuotojen rajoissa – hyvin erilaisia vientiluotto-ohjelmia. Tietty tuote saattaa kuulua useiden vientiluottolaitosten valikoimaan, mutta siihen saattaa liittyä erilaisia ehtoja. Toiseksi vientiluotto-ohjelman vaikutukset riippuvat luonnollisesti myös kansantalouden erityispiirteistä ja yksityisten rahoitusmarkkinoiden kapasiteetista.

Nämä varaukset huomioon ottaen jäljempänä olevassa taulukossa esitetään yhteenlaskettu vastuiden nimellismäärä 31. joulukuuta 2019, ja siitä saa ainakin yleiskuvan suurimpien pure cover -tyyppisten vientiluottojärjestelmien suuruusluokasta.

Taulukko 1. Pure cover -muodossa annettu julkinen tuki vuonna 2019 (miljoonaa euroa)
EU:n suurimmat tuen antajat yhteenlaskettujen vastuiden nimellismäärän mukaisessa järjestyksessä

Saksa	87 914
Ranska	59 174
Italia	58 859
Ruotsi	27 573
Suomi	25 489

Kuten edellä mainitaan, EU:n vientiluottolaitosten toiminta on monitahoista ja ulottuu myös asetuksen (EU) N:o 1233/2011 raportointivelvoitteiden soveltamisalan ulkopuolelle. Raportointivelvoitteet koskevat lähinnä keskipitkän ja pitkän aikavälin vientiluottotoimia (siten kuin ne on määritelty julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevassa järjestelyssä). Monet EU:n vientiluottolaitokset tarjoavat kuitenkin myös muita tuotteita, kuten lyhytaikaisia vientiluottoja ja remburssitakuita, valmistusriskit kattavia takauksia ja investointitakuita. Yksityiskohtaista tietoa on vuosittaisten toimintakertomusten laatimiseen käytetyn raportointimallin II ja IV jaksoissa sekä yleisissä vuosikertomuksissa, joihin useat jäsenvaltiot nimenomaisesti viittaavat.

Vuosittaisissa toimintakertomuksissa on yleisesti relevanttia tietoa vientiluotto-ohjelmien rahoituksesta. Olisi kuitenkin korostettava, että asetuksen (EU) N:o 1233/2011 mukaan tiedot esitetään kunkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädäntökehyksen mukaisesti. Tämän vuoksi esitystavoissa on joitakin eroja. Komissiolla ei kuitenkaan ole mitään erityistä huomautettavaa vuosittaisten toimintakertomusten rahoitusnäkökohdista.[7]

b) Miten kohdellaan ”ympäristöriskejä, jotka voivat sisältää muita asian kannalta merkityksellisiä riskejä”

Asetuksen (EU) N:o 1233/2011 liitteessä I olevan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vuosittaisissa toimintakertomuksissaan kuvattava, miten ympäristöriskit, jotka voivat sisältää muita asian kannalta merkityksellisiä riskejä, otetaan huomioon niiden vientiluottolaitosten julkisesti tuetuissa vientiluottotoimissa.

[7] Asetuksen liitteessä I olevan 1 kohdan mukaan tämä raportointi ei rajoita kansallisten vientiluotto-ohjelmien valvonnasta vastaavien jäsenvaltioiden elinten oikeuksia.

Asetuksen (EU) N:o 1233/2011 liitteessä I olevassa 2 kohdassa mainitaan sekä ympäristöriskit että ”muut merkitykselliset riskit”. Jäsenvaltiot ovat aiempien vuosien tapaan yleisesti tulkinneet ympäristöriskejä ja niihin liittyviä riskejä laajasti ja sisällyttäneet arviointeihinsa ympäristöriskien lisäksi myös yleisempiä taloudellisia ja sosiaalisia riskejä. Ilmoitetut tällaisten riskien huomioon ottamiseksi toteutetut due diligence -käytännöt käsittävät etukäteisarviointeja ja evaluointimenettelyjä, joiden aikana riskit tunnistetaan ja niitä arvioidaan, ja riskit saattavat vaikuttaa toimien tukikelpoisuuteen. Riskinarviointimenettelyt on vakioitu niitä koskevissa toimintapolitiikoissa, ja jotkin vientiluottolaitokset ovat päättäneet julkaista toimintalinjat verkkosivustoillaan. Arviointimenettelyt riippuvat tavallisesti kunkin toimen tyypistä ja luokasta suhteellisuusperiaatteen mukaisesti (toisin sanoen, mitä riskialttiimpi ja/tai suurempi toimi, sitä tiukempi arviointi). Useimmissa tapauksissa riippumattomat ulkoiset asiantuntijat tekevät arvioinnit, mutta arviointeja hoitavat yhä enemmän niihin erikoistuneet asiantuntijat kussakin vientiluottolaitoksessa. Lisäksi vakiomuotoisiin due diligence -käytäntöihin kuuluvat sopimuslausekkeiden ja -ehtojen sekä tarvittaessa sopimusehtoihin liittyvien riskinlieventämistoimenpiteiden suunnittelu ja seuranta ajan mittaan vaatimusten mukaisuuden varmistamiseksi sekä tarvittaessa lieventämistoimenpiteiden toteuttamisen valvonta. Jäsenvaltiot arvioivat uudelleen ja tehostavat sisäisiä prosessejaan jatkuvasti.[8]

Kaikki jäsenvaltiot yhtä lukuun ottamatta (Bulgaria ei ole OECD:n jäsen[9]) ilmoittavat noudattavansa ympäristö- ja sosiaalisia asioita sekä julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevista yhteisistä lähestymistavoista annettua OECD:n suositusta, jäljempänä ’yhteiset lähestymistavat’ (*Recommendation on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence*), joka on hyväksytty ja vakiintunut arviointiväline OECD:n jäsenten piirissä ja jolla on normatiivista vaikutusta OECD:n ulkopuolellakin. Monet jäsenvaltiot toteavat soveltavansa yhteisiä lähestymistapoja ja varsinkin niiden ympäristöä ja ihmisoikeuksia koskevia näkökohtia OECD:n määrittelemää soveltamisalaa laajemmin. Lisäksi kaikki jäsenvaltiot yhtä lukuun ottamatta (Bulgaria[10]) ilmoittavat noudattavansa lahjonnan vastaista OECD:n suositusta samoin kuin alhaisen tulotason maihin suuntautuvaa kestävää luotonantoa koskevia OECD:n periaatteita ja ohjeita julkisesti tuettujen vientiluottojen myöntämisessä. Viimeksi mainittujen periaatteiden ja ohjeiden noudattaminen liittyy läheisesti Maailmanpankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston kestäviä luotonantoperiaatteita koskevien toimintapolitiikkojen noudattamiseen.[11]

Nämä kolme erityisesti vientiluottoihin keskittyvää OECD:n suositusta ovat erittäin tärkeässä asemassa, mutta ne eivät sulje pois muita näkökantoja. Jäsenvaltioiden toimintapolitiikoissa on tukeuduttu myös kansainvälisiin normeihin sekä laajemmin EU:n muuhun säännöstöön. Viittaukset EU:n tavoitteisiin, vaatimuksiin ja suuntaviivoihin toimintakertomuksissa osoittavat, että huomioon otetaan niin ei-sitova kuin sitova säännöstö ja että lain henki on yhtä tärkeä kuin sen kirjain. Lisäksi monet jäsenvaltiot ilmoittavat noudattavansa muita kansainvälisiä viitesäännöstöjä ottaakseen tehotarkkailuun yhä suuremman osan toimista. Tällaisia ovat tietenkin yhteisissä lähestymistavoissa mainitut viitesäännöstöt, joita ovat siis

[8] Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita Finnvera, joka tarkisti rahoitustoimia koskevaa ympäristö- ja sosiaalisten riskien hallintapolitiikkaansa vuonna 2019 sekä hyväksyi päivitetyt lahjonnan torjuntaa ja veroparatiiseja koskevat toimintapolitiikat.

[9] Bulgaria ilmoittaa, että BAEZ ei sovella yhteisiä lähestymistapoja mutta suhtautuu avoimesti niiden toteuttamiseen.

[10] Bulgaria ilmoittaa, että BAEZ ei sovella alhaisen tulotason maihin suuntautuvaa kestävää luotonantoa koskevia OECD:n periaatteita ja ohjeita julkisesti tuettujen vientiluottojen myöntämisessä mutta suhtautuu avoimesti niiden soveltamiseen.

[11] Alankomaat, Belgia, Ranska, Tšekki ja Unkari mainitsivat nämä erikseen, mutta niitä käytetään yleisesti.

Kansainvälisen rahoitusyhtiön (IFC) ympäristö- ja yhteiskuntavastuun standardit (*Environmental and Social Performance Standards*)[12], ympäristöä, terveyttä ja turvallisuutta koskevat Maailmanpankkiryhmän ohjeet (*Environmental, Health and Safety Guidelines*, EHS-ohjeet) ja Maailmanpankin suojatoimet[13] sekä näiden lisäksi yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n suuntaviivat[14], vastuullista liiketoimintaa koskevat OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille[15], YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista[16], Kansainvälisen työjärjestön julistus työelämän perusperiaatteista ja -oikeuksista[17] ja päiväntasaajan periaatteet[18]. Yksi jäsenvaltio (Itävalta) ilmoittaa kehittäneensä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin perustuvan arviointimenetelmän, ja toinen (Ruotsi) viittaa noudattamiinsa YK:n Global Compact -aloitteen periaatteisiin. Jotkin jäsenvaltiot viittaavat myös erikseen ilmastonmuutosta koskeviin aloitteisiin, kuten YK:n ilmastonmuutosta koskevaan puitesopimukseen[19].

Yhteiset lähestymistavat nähdään yhä enemmän vähimmäisvaatimuksena, ja jäsenvaltiot mainitsevat yhä useammin muita toimintapolitiikan tavoitteita tai näkökohtia, jotka täydentävät yhteisissä lähestymistavoissa esitettyjä (esim. sosiaalinen kestävyys ja verovilpin estäminen). Jäsenvaltiot soveltavat monilla aloilla omia lisätoimenpiteitään sen varmistamiseksi, että vientiluottotukea saavat vain sellaiset toimet, jotka täyttävät tiukat vaatimukset ja jotka voidaan yhdistää kansalliseen lainsäädäntöön. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita, että useat vientiluottolaitokset ovat viime vuosina tehneet ilmastonsuojeluun liittyviä erityispäätöksiä, joihin sisältyy nimenomainen vientiluottotuen lopettaminen kivihiilivoimalaitoksille.[20] Toimintapolitiikan lähentymistä EU:ssa osoittaa se seikka, että EU teki huhtikuussa 2021 julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan OECD:n järjestelyn osallistujille ehdotuksen lopettaa välittömästi julkisesti tuettujen vientiluottojen ja sidotun avun antaminen kivihiilivoima-alalle. Jäsenvaltiot mainitsevat myös olevansa sitoutuneita parantamaan ja kehittämään nykyisiä sääntöjä.

c) Muita vuosittaisiin toimintakertomuksiin sisältyviä tietoja

Suurimmalla osalla vientiluottolaitoksista on yhteiskuntavastuuta koskeva politiikka[21], johon tyypillisesti kuuluu sisäisten toimien lisäksi tiivistä vuoropuhelua vientiluottolaitoksen asiakkaiden kanssa. Vientiluottolaitokset arvioivat tältä osin yhä enemmän omia käytäntöjään ja kehittävät suunnitelmia omien ympäristövaikutustensa vähentämiseksi (esim. matkustuspolitiikat[22]). Jos vientiluottolaitos on yksityinen yritys, sillä on yleensä yksi ainoa

[12] Alankomaat, Ranska, Ruotsi, Slovakia ja Suomi mainitsivat standardit, mutta niitä sovelletaan yleisesti.
[13] Ruotsi ja Slovakia mainitsivat nämä, mutta niitä sovelletaan yleisesti.
[14] Ruotsi, Saksa ja Suomi mainitsivat suuntaviivat, ja muut vientiluottolaitokset käyttävät niitä laajasti, kuten muissa asiaankuuluvissa asiakirjoissa tai verkkosivustoilla mainitaan (esim. Espanjan CESCE ja Puolan KUKE).
[15] Alankomaat, Ruotsi ja Suomi mainitsivat toimintaohjeet, ja muut vientiluottolaitokset käyttävät niitä laajasti, kuten muissa asiaankuuluvissa asiakirjoissa tai verkkosivustoilla mainitaan (esim. Espanjan CESCE ja Puolan KUKE).
[16] Ruotsi mainitsi tämän.
[17] Alankomaat ja Suomi mainitsivat tämän.
[18] Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta mainitsivat nämä.
[19] Suomi mainitsi tämän.
[20] Alankomailla ja Ranskalla oli jo vuonna 2019 sellainen toimintalinja. Muut EU-maat ovat ryhtyneet vastaaviin toimiin.
[21] Tätä painotetaan Alankomaiden, Belgian, Italian, Slovenian, Tanskan ja Viron kertomuksissa.
[22] Muun muassa Credendo, Finnvera ja SACE arvioivat omaa hiilijalanjälkeään, ja niillä on jokin suunnitelma sen pienentämiseksi.

politiikka kaikkea (julkista ja yksityistä) toimintaansa varten, eikä kestävyysraporteissa tai julkaistuissa toimintalinjoissa ole eroteltu julkista ja yksityistä puolta.

Avoimuus on ratkaisevan tärkeää: jäsenvaltiot varmistavat huolellisesti, että vientiluottolaitokset toimivat mahdollisimman avoimesti mutta noudattavat liiketoimissa mahdollisesti tarvittavaa luottamuksellisuusperiaatetta. Yhteisten lähestymistapojen mukaisesti vientiluottolaitoksilla koko EU:ssa on yhdenmukaistettuna menettelynä julkistaa yksityiskohtaiset tiedot hankkeista, joilla voi mahdollisesti ominaisuuksiensa vuoksi olla haitallisia ympäristö- tai sosiaalisia vaikutuksia[23] (ympäristö- ja sosiaalisia vaikutuksia koskevat arviointiraportit mukaan luettuina). Jäsenvaltiot voivat laajentaa tietojen julkistamisen koskemaan erityisiä toimia tai omia arviointimenettelyjään (joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta EU:n vientiluottolaitokset julkaisevat omilla verkkosivustoillaan suuren määrän englanniksi käännettyä tietoa).

d) Miten vientiluottolaitokset noudattavat unionin tavoitteita ja velvoitteita

Avoimuuden varmistamiseksi EU:n tasolla jäsenvaltioiden on asetuksen (EU) N:o 1233/2011 mukaan annettava komissiolle vuosittainen toimintakertomus, jossa esitetään kunkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädäntökehyksen mukaisesti tietyt jäsenvaltion vientiluottotoiminnan rahoitusta ja toimia koskevat tiedot, myös tiedot siitä, miten ympäristöriskejä on käsitelty.

Liitteessä I olevan 3 kohdan mukaan ”komissio esittää näiden tietojen pohjalta Euroopan parlamentille vuosittaisen katsauksen, jossa arvioidaan myös, miten vientiluottolaitokset noudattavat unionin tavoitteita ja velvoitteita”.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 3 artiklassa[24] luetellaan unionin yleiset tavoitteet ja 21 artiklassa unionin ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet.

EU:n yhteisen kauppapolitiikan osalta unionin ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet esitetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 206 artiklassa ja 207 artiklan 1 kohdassa.

Kaikki raportoivat jäsenvaltiot esittävät näyttöä siitä, että ne ovat ottaneet käyttöön EU:n tavoitteiden mukaisia politiikkoja vientiluotto-ohjelmiensa hallinnoinnin tueksi. OECD on ainoa kansainvälinen järjestö, joka on tähän mennessä laatinut tätä toimintalohkoa koskevia sääntöjä, ja sen laatimat vientiluottoihin kytkeytyvät suositukset ovat yleisesti käytössä. Lisäksi jäsenvaltioiden toiminta menee useimmissa tapauksissa suositusten mukaista tasoa pidemmälle.

---

[23] Hankkeet on yhteisten lähestymistapojen liitteessä III jaettu eri luokkiin seuraavasti: Luokkien A ja B hankkeilla voi mahdollisesti olla haitallisia ympäristö- ja/tai sosiaalisia vaikutuksia. Yhteisten lähestymistapojen perusteella vientiluottolaitokset voivat sitoutua tukemaan A-luokan hankkeita vasta, kun asiaankuuluvien tietojen julkaisemisesta ennakkoon on kulunut 30 päivää. Lisäksi kaikkia A- ja B-luokan hankkeita koskevat tiedot julkaistaan jälkikäteen. On huomattava, että tietojen julkistamisesta voidaan poikkeuksellisista syistä luopua. Jäsenvaltiot ilmoittavat vuosittaisissa toimintakertomuksissaan myös tuetuista A- ja B-luokan hankkeista.

[24] SEU-sopimuksen 3 artiklan 5 kohdassa määrätään muun muassa, että kansainvälisissä suhteissaan unioni ”edistää osaltaan – – maapallon kestävää kehitystä, kansojen välistä yhteisvastuuta ja keskinäistä kunnioitusta, vapaata ja oikeudenmukaista kauppaa, köyhyyden poistamista ja ihmisoikeuksien, erityisesti lapsen oikeuksien suojelua, sekä kansainvälisen oikeuden tarkkaa noudattamista ja kehittämistä, etenkin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden kunnioittamista”.

Jotta komissio voisi paremmin arvioida jäsenvaltioiden toimia, se on yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa ja useita sidosryhmiä kuullen ehdottanut jäsenvaltioille vuosittaisiin toimintakertomuksiin sisällytettävien tietojen soveltamisalan ja yksityiskohtaisuuden laajentamista. Raportointia varten on kehitetty tarkistettu ja laajennettu malli, jota jäsenvaltiot käyttävät kalenterivuodesta 2020 alkaen.

Euroopan parlamentti on pyytänyt komissiota antamaan lausunnon siitä, ovatko jäsenvaltiot noudattaneet unionin tavoitteita ja velvoitteita. Euroopan komissio on tehnyt vuosittaisen katsauksensa liitteen I mukaisesti. Komission katsaus perustuu jäsenvaltioiden toimittamiin vuosittaisiin toimintakertomuksiin, eikä sitä voida pitää tyhjentävänä. Komissio katsoo kuitenkin, että saatavilla olevat tiedot antavat vahvaa näyttöä siitä, että vientiluottolaitokset noudattavat SEU-sopimuksen 3 ja 21 artiklaa. Toisaalta ne eivät anna näyttöä siitä, että jokin jäsenvaltio olisi jättänyt noudattamatta niitä. EU:n toimielimet voivat luonnollisesti halutessaan asettaa yhdessä itselleen kunnianhimoisempia poliittisia tavoitteita. Komissio on valmis helpottamaan ja edistämään toimielinten välistä vuoropuhelua tästä kysymyksestä, mutta toistaiseksi sen on tehtävä arviointinsa liitteessä I olevan 3 kohdan mukaisesti.

Kansainvälisten velvoitteiden ja EU:n kilpailulainsäädännön mukaisten velvoitteiden noudattamisen tiimoilta ei ole WTO:n tasolla ollut raportointikaudella yhtään kiistaa, joka olisi koskenut eurooppalaisia vientiluotto-ohjelmia. Euroopan komissiolle ei ole vuonna 2019 tehty kanteluja mahdollisista EU:n oikeuden rikkomistapauksista, joissa olisi kyse vientiluottolaitoksista.